

Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta

Gaelscoil Chnoc Liamhna 22-23

Ráiteas Ginearálta um Shábháilteacht

Dar le Bord Bainistíochta Gaelscoil Chnoc Liamhna, tá sláinte agus sábháilteacht mar fheidhm lárnach de bhainistíocht agus feidhmiú na scoile agus aithníonn sé an tábhacht atá leis an Reachtaíocht atá rite san Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005.

Sa Ráiteas Sábháilteachta seo tá Polasaí Sábháilteachta Bord Bainistíochta Gaelscoil Chnoc Liamhna leagtha amach chomh maith leis na modhanna leis an bpolasaí sin a bhaint amach. Tá sé tábhachtach an polasaí seo a léiriú go soiléir tríd sainmhínte de chúraimí agus dualgaisí aonaracha a leagadh amach ag gach leibhéal bainistíochta ar mhaitheas le for- fheidhmiú na scoile.

Tá tábhacht ag baint lena chinntiú gur sprioc choiteann í timpistí a sheachaint, ionad oibre sábháilte agus sláintiúil dár gcuid fostaithe agus daltaí uile a chur ar fáil agus a choimeád agus ár gcuid dualgaisí do bhaill an phobail lena mbíimid i dteagmháil leo a chomhlíonadh, ar fud Gaelscoil Chnoc Liamhna, idir Bhord Bainistíochta, Múinteoirí agus Fostaithe eile.

Aithníonn Bord Bainistíochta Gaelscoil Chnoc Liamhna, nach bhfuil na cúraimí sláinte agus sábháilteachta a leagtar ar an duine aonair, ní ba lú tábhachtaí ná na dualgaisí atá orthu agus feidhm ar bith eile á comhlíonadh acu.

Táimid i lár paindéim COVID-19 i mbliana. Tá plean freagartha Gaelscoil Chnoc Liamhna leagtha amach againn chun deileáil le h-aon chás go bhféadfadh teacht aníos dá bharr. Leanfar an Plean Freagartha & Cur i bhFeidhm Gaelscoil Chnoc Liamhna (ní an Ráiteas Sábháilteachta) in aon chás a bhaineann le COVID-19.

Tá comhoibriú na bhfostaithe uile de dhíth leis an bpolasaí seo. Tá sé i gceist againn athbhreithniú bliantiúil a dhéanamh ar an ráiteas i gcomhthéacs taithí, athruithe i gcomhair le cleachtas dlí agus athruithe oibríochtúla.

Tabharfaidh an Bord Bainistíochta faoi iniúchadh sábháilteachta a dhéanamh gach bliain agus cuirfear tuairisc ar fáil don fhoireann.

Déanfar iniúchadh cigireachta/sábháilteachta níos minicí má iarrann an fhoireann nó an Bord Bainistíochta.

Déanfar monatóireacht ar na taifid timpistí nó breoiteachta d'fhonn a chinntiú gur féidir bearta sábháilteachta ar bith atá riachtanach a chur i bhfeidhm, de réir mar is gá, leis an méid a tharlaíonn a leithéid timpistí nó breoiteachta a laghdú.

Braitheann forfheidhmiú agus monatóireacht iomlán Polasaí Sábháilteachta Gaelscoil Chnoc Liamhna ar deimhniúcháin go gcuirtear an oiliúint riachtanach, cuí ar fáil don fhoireann ar fad, agus tríd a dhóthain acmhainní a chur ar fáil a chomhlíonann riachtanais an polasaí sláinte agus sábháilteachta bunaithe faoi chúram Bord Bainistíochta Gaelscoil Chnoc Liamhna.

Síniú:

(Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta)

Dáta: 15/09/22

CÚRAIMÍ SÁBHÁILTEACHTA

Cúraimí Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta:

1. Dóthain acmhainní a chur ar fáil le tabhairt isteach pholasaí sábháilteachta na Cuideachta a éascú.
2. Príomhriachtanais na reachtaíochta a thuiscint.

3. A chinntiú go bhfuil an struchtúr eagraíochtúil i bhfeidhm le sláinte agus sábháilteacht a bhainistiú.
4. Athbhreithniú a dhéanamh ar na tuairiscí sábháilteachta ar gach timpiste a tharla d'fhoireann na Scoile, dá daltaí nó dá cuairteoirí agus ar na hathruithe atá molta ar nósanna imeachta nó córais oibre, nuair is gá sin.
5. Eiseamláir a thabhairt, tríd an bhfearas cosanta pearsanta riachtanach uile a chaitheamh, áit a bhfuil sé riachtanach de réir pholasaí sábháilteachta na Scoile.
6. Maoirseacht a dhéanamh ar na bearta araíonachta i gcás gur gá é agus nuair is gá sin.
7. Ionchur díreach a bheith i gceannach fearais don Scoil, a chinntiú go gcomhlíonann an fearas uile na ceanglais íosta sábháilteachta ar a laghad.
8. A chinntiú go mbaineann an tábhacht chéanna le sláinte agus sábháilteacht agus a bhaineann le feidhmeanna scoile eile.

Bord Bainistíochta

Tá freagracht ar Bord Bainistíochta Gaelscoil Chnoc Liamhna a chinntiú go gcomhlíonann an scoil le Rialacháin Sláinte agus Sábháilteachta, reachtaíocht agus dea-chleachtas.

Príomhoide

Tá Príomhoide na Scoile, atá mar bhainisteoir ó lá go lá ar an scoil, freagrach as feidhmiú laethúil an Polasaí Sábháilteachta laistigh den scoil agus ag gníomhaíochtaí sheachtracha scoile nuair atá sé éigeantach go mbeadh maoirseacht i bhfeidhm.

Is iad seo a leanas na príomhchúraimí:

1. Tá Príomhoide na Scoile, atá mar bhainisteoir ó lá go lá ar an scoil, freagrach as a chinntiú go gcomhlíontar feidhmiú laethúil na scoile de réir polasaí sábháilteachta na Scoile.
2. Pleananna sásúla a ullmhú atá le leanúint in éigeandálaí.
3. A chinntiú go dtugtar faoi ghníomhaíochtaí sheachtracha Scoile mar atá beartaithe agus go gcomhlíontar na polasaithe cuí.
4. Fostaithe nua agus fostaithe atá ann cheana féin a chur ar an eolas maidir leis na Polasaithe Sábháilteachta agus nósanna imeachta agus rabhadh a thabhairt dóibh maidir le guaiseacha aitheanta ar bith.

5. Measúnú criticiúil a dhéanamh ar ghuaiseacha agus iad a dhíothú nó a smachtú agus sa chás nach bhfuil sé seo indéanta, fearas cosanta pearsanta a chur ar fáil.
6. A chinntiú go bhfuil córas cumarsáide éifeachtach maidir le cúrsaí sábháilteachta i bhfeidhm idir an fhoireann, Príomhoide, Bord Bainistíochta agus aon duine eile cuí.
7. A chinntiú go gcomhlíonann na conraitheoirí agus an lucht trádála uile atá ag obair ar an áitreabh le Polasaí Sábháilteachta na Scoile agus go bhfuil a Ráiteas Sábháilteachta, Ráitis ar Mhodhanna agus Árachais féin acu ar chóir a chur isteach roimh thús a chur leis an obair ar an áitreabh.
8. Eiseamláir phearsanta a thabhairt maidir le polasaí sláinte agus sábháilteachta na Scoile a chomhlíonadh.
9. A chinntiú go dtugann pleananna agus doiciméid pholasaí eile na scoile dá n-aire polasaí sláinte agus sábháilteachta na Scoile, go gcomhlíonann siad é/nach bhfuil siad i gcoinbhleacht lena chéile.
10. Ionchur a dhéanamh ar athbhreithnithe ar an bpolasaí sábháilteachta de réir mar is gá.
- 11.(k) Má tharlaíonn eachtra nó timpiste laistigh dá réimse cúraim, an teagmhas a chur sa leabhar tuairisce ar thimpistí/eachtraí agus gníomhú de réir mar is gá le cosc a chur ar atarlú,
- 12.(l) A chinntiú go ndéantar imscrúdú rialta ar gach fearas agus gléasra faoina smacht agus go ndéantar athsholáthar ar fearas lochtach.
- 13.(m) A chinntiú go bhfuil an fhoireann ar fad ar an eolas faoi na nósanna imeachta dóiteáin agus éigeandála.

Fostaithe

Tá fostaithe freagrach as a gcuid sláinte agus sábháilteachta féin chomh maith le daoine eile, a bhféadfaí cur isteach orthu lena gcuid gníomhartha, agus as a bheith comhoibríoch i gcónaí ar chúrsaí sláinte agus sábháilteachta. Ba chóir dóibh go háirithe na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- (a) Aire réasúnta a thabhairt dá c(h)uid sábháilteachta, sláinte agus leasa féin, agus do dhuine ar bith a gcuirfí isteach orthu lena g(h)níomhartha/neamhghníomhartha agus é/í ag obair.

(b) Comhoibriú lena f(h)óstóir agus le duine ar bith eile sa mhéid is go mbeidh a f(h)ostóir nó duine eile in ann aon fhorálacha reachtúla.

(c) Úsáid a bhaint as fearas, éadaí cosanta, áis, trealamh nó rud ar bith eile atá oiriúnach a chuirtear ar fáil (cibé dá (h)úsáid féin é nó má tá sé le húsáid aige/aici in éineacht le daoine eile) ar cibé modh leis an gcosaint atá beartaithe a chur ar fáil, lena s(h)ábháilteacht, sláinte nó leas ag an obair a choinneáil slán.

(d) Tuairisciú a dhéanamh chuig an mBord Bainistíochta/ Príomhoide, gan mhoill mhírásúnach, maidir le lochtanna ar bith i ngléasra, trealamh, san ionad oibre nó i gcóras oibre, a d'fhéadfadh a bheith contúirteach ó thaobh sábháilteachta, sláinte nó leasa, a dtagann sé/sí ar an eolas faoi.

(e) Bealaí a mholadh le guaiseacha a dhíothú.

(f) Rabhadh a thabhairt d'fhostaithe nua maidir le guaiseacha aitheanta.

(g) Ní athróidh ná ní cheartóidh na fostaithe, ná ní chuirfidh siad isteach ar fhearas, éadaí cosanta, áis ná ionad oibre ar bith, ná ní bhainfidh siad mí-úsáid as agus ní chuirfidh siad ar rud ar bith a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh dó féin nó do dhaoine eile.

(h) Ba chóir d'fhostaithe a bhaineann úsáid as áiseanna agus trealamh atá curtha ar fáil a chinntiú go bhfuil na cleachtais oibre curtha i bhfeidhm chomh sábháilte agus is féidir.

(i) A bheith rannpháirteach i seisiúin oiliúna atá eagraithe don fhoireann.

(j) Tabhairt faoi thascanna amháin a cheapann siad a bheith in ann a dhéanamh agus staonadh ó thascanna a bhfuil ardrioscaí míréasúnta ag baint leo.

(k) A chinntiú go bhfuil fáil acu ar ráiteas sábháilteachta na Scoile. Tá sé riachtanach na fostaithe a bheith ar an eolas faoin ráiteas sábháilteachta.

(l) Éilítear ar fhostaithe a chinntiú nach bhfuil siad faoi bhrí meiscigh sa mhéid a dhéanann siad dochar dá gcuid sláinte agus sábháilteachta féin nó de shláinte agus sábháilteacht duine eile (tá seans ann go n-iarrfar ar roinnt fostaithe dul faoi thástálacha réasúnacha agus cuí de réir treoirlínte a bheidh eisithe ag an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta).

Tá comhoibriú gach éinne atá ag obair sa scoil ag teastáil chun an polasaí a chur i bhfeidhm. Déanfar athbhreithniú air go bliantúil chun riachtanaisí dlí a chomhlíonadh. Déanfar monatóireacht ar na timpistí agus aon chásanna tinnis a tharlaíonn sa scoil chun a chinntiú go gcuirfear straitéisí i bhfeidhm chun maolú a dhéanamh ar a leithéidí de thimpistí agus de thinnis.

Glacann Bord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna leis go bhfuil dualgaisí air faoin dlí ó thaobh na foirne, na ndaltaí, aon aoi-mhúinteoirí nó chuairoteoirí atá i mbun obair scoile agus ó thaobh an phobail de.

Nósanna Imeachta Timpistí/Breioiteachta

Ní mór gach timpiste a thuairisciú agus a thaifeadadh sa Leabhar Tuairisce ar Thimpistí.

Garchabhair

- (a) Coinneofar bosca garchabhrach sa seomra foirne a bheidh marcáilte go soiléir.
- (b) Cuirfear oiliúint ar líon sásúil foirne sa gharchabhair.
- (c) Is iad na CRS na garchabhabróirí.
- (d) Coinneoidh an Príomhoide den fhoireann atá oilte sa gharchabhair agus coinneofar an oiliúint gharchabhrach suas chun dáta de réir mar is gá.
- (e) Cuirfear lámhainní aon uaire ar fáil don gharchabhair agus ba chóir iad a chaitheamh i gcónaí agus tú á riar.
- (f) Ní féidir ach olann chadáis, uisce, greimlíní agus oighear a úsáid.

An Clós

Má bhíonn timpiste ag páiste sa chlós:

- (a) Déanann an múinteoir atá ar dualgas maoirseachta an cinneadh an páiste a chur isteach le haghaidh garchabhrach.

- (b) Scríobhann an múinteoir atá ar dualgas tuairisc ar an timpiste sa Leabhar Tuairisce ar Thimpistí. Ba chóir gach timpiste nó teagmhas a thaifeadadh mar is ceart. Faigh gach ráiteas finné nó ráiteas finné ar bith, scríobh síos iad mar a deirtear leat iad díreach i ndiaidh na timpiste. Cinntigh go síníonn an duine a dhéanann an ráiteas iad.
- (c) Glanann an Garchabhróir an ghoin más gá.
- (d) Ní féidir ach olann chadáis, uisce, greimlíní agus oighear a úsáid.
- (e) Cinneann an Príomhoide glaoch a chur ar na tuismitheoirí má cheaptar go bhfuil gá ann dul chuig an Dochtúir san Aonad Timpistí agus Éigeandála.

An Seomra Ranga:

Má bhíonn timpiste ag páiste sa seomra ranga:

- (a) Cinneann an múinteoir ranga an dalta a chur chuig an rúnaí nó chuig an bPríomhoide nó iarrann sé/ sí cabhair sa seomra ranga, más gá.
- (b) Scríobhann an múinteoir ranga tuairisc ar an teagmhas sa leabhar tuairisce ar thimpistí.
- (c) Má tá goin ann tugann an Garchabhróir aire di/dó.
- (d) Ní féidir ach olann chadáis, uisce, greimlíní agus oighear a úsáid.
- (e) Cinneann an Príomhoide glaoch a chur ar na tuismitheoirí má cheaptar go bhfuil gá ann dul chuig an Dochtúir san Aonad Timpistí agus Éigeandála/nó glaoch a chur ar otharcharr.

Má airíonn dalta breoite sa rang:

- (a) Glaonn an múinteoir ranga ar an rúnaí lena chur in iúl dó/di go bhfuil dalta atá breoite á chur chuig an oifig.
- (b) Cuireann an rúnaí glaoch ar thuismitheoirí an dalta.
- (c) Tagann na tuismitheoirí leis an dalta a bhailiú.

Cluichí agus Traenáil:

- (a) Ní mór mála garchabhrach a thógáil chuig cluichí agus chuig traenáil.
- (b) B'fhéarr go mbeadh an múinteoir atá i mbun na traenála oilte ó thaobh garchabhrach de nó go mbeadh eolas reatha aige/aici ar gharchabhair.
- (c) Ba chóir go mbeadh fón póca ag an múinteoir i mbun na traenála chun críche éigeandála.

Timpistí Fostaithe

Ní mór gach timpiste a thuairisciú agus a thaifeadadh sa Leabhar Tuairisce ar Thimpistí.

Ba chóir na nósanna imeachta seo a leanas a leanúint má bhíonn timpiste ann:

1. Déileáil leis an duine atá gortaithe lena chinntiú go bhfaigheann sé/sí an gharchabhair atá de dhíth agus go dtógtar é/í chuig an ospidéal más gá.
2. Faigh gach ráiteas finné nó ráiteas finné ar bith, scríobh síos iad mar a deirtear leat iad díreach i ndiaidh na timpiste. Cinntigh go síníonn an duine a dhéanann an ráiteas iad.
3. Comhlánaigh an Fhoirm Tuairisce ar Thimpistí má cheaptar go mbeidh an duine as láthair ón obair ar feadh trí lá nó níos mó agus cuir ar ais chuig an Príomhoide chun seoladh ar aghaidh chuig An t-Údarás Sláinte agus Sábháilteacht.
4. Glac grianghraif de limistéar na timpiste.
5. Déan cur síos beacht ar phost an duine, an áit a raibh sé/sí ag obair nuair a tharla an timpiste.

Níor chóir breathnú ar chúis na timpiste mar thoradh de bheith míchúramach, toisc nach bhfuil ann mar réiteach ar ghníomh míchúramach ach a bheith níos cúramaí sa todhchaí. Más rud é gur mhíchúram a bhí i gceist is gá a bheith sonrach agus an gníomh míchúramach a shainmhíniú (e.g. trealamh damáistithe úsáidte, nár baineadh úsáid as an gcosaint súile etc.).

Tabhair faoi deara freisin gur ábhar tromchúiseach é má leanann duine le hiompraíocht mhíchúramach, a chuireann a S(h)láinte agus Sábháilteacht féin nó Sláinte agus Sábháilteacht fostaithe eile i gcontúirt, agus déileálfar leis tríd an nós imeachta araíonachta de réir an chóid chleachtais i sceideal an Achta um Chaidreamh Tionscail 1990 agus athbhreithnithe a rinneadh air dá éis, agus de réir na dtreoirínte atá eisithe ag an Roinn Oideachais.

Drugáí agus Leigheas

‘Sé polasaí Bhord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna aon chineál leighis a choimeád faoi ghlas agus an eochair a choimeád san oifig. Más gá do pháiste leigheas a thógáil i rith an lae scoile, caithfidh nóta a bheith leis ón tuismitheoir agus caithfidh sé/sí é a thógáil san oifig.

Epipens: Beidh na Epipens in aice le bhord an mhúinteora sa rang suas ar seilf más feidir. Ní bheidh said faoi ghlas ar eagla na heagla go mbeadh said ag teastáil.

Tá sonraí na bpáistí le alléirgí crochta sa seomra foirne.

Sláinte

Ar mhaithe le sláinte gach duine, tá leithris buachaillí, cailíní agus múinteoirí ar fáil. Tá seomra foirne againn áit ar féidir leis an fhoireann lón a thógáil. Tá sé de dhualgas ar gach múinteoir comhoibriú chun an seomra foirne a choimeád glan, sláintiúil. Tá go leor tuailí agus gallúnach ar fáil.

Urláir

Nítear urláir tar éis am scoile ionas nach mbeidh na hurláir sleamhain. Nuair a bhíonn urlár fliuch cuirtear comhartha suas go bhfuil sé fliuch. Má bhíonn na pasáistí taobh amuigh sleamhain, cuirtear gaineamh orthu agus iarrtar ar gach duine na ráillí a úsáid.

Caitheamh Tabac/E-toitín

Níl cead tabac nó e-toitín a chaitheamh timpeall na scoile.

Gloine briste

Iarrtar ar an bhfoireann an Príomhoide a chur ar an eolas má tá gloine briste timpeall na scoile. Tógtar é láithreach.

Céad cabhair

‘Sé polasaí Bhord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna go bhfuil traenáil ag na cuntaíri riachtanais speisialta céad cabhair a chur ar fáil.

- a) Tá fógra san oifig a thugann eolas faoi:
 - chéad cabhair
 - na boscaí céad cabhrach
 - uimhreacha gutháin – dochtúir, gardaí, ospidéal
- b) Coimeádtar cuntas ar gach timpiste, is cuma cé chomh beag, a tharlaíonn sa scoil. Coimeádtar an leabhar san oifig.

Cuairteoirí

Sula dtugann aon duine cuairt ar sheomra ranga caithfidh said iad féin a chur in aithne don rúnaí nó don phríomhoide. Caithfidh aon duine a thagann chun obair a dhéanamh timpeall na scoile dul i dteagmháil leis an bPríomhoide sula gcuireann said tús leis an obair. Nuair atá obair ar siúl timpeall na scoile, coimeádtar an torann chomh íseal agus is féidir.

Bailiú Páistí

- Níl cead ag tuismitheoirí/caomhnóirí tiomáint isteach sa chlós ná suas an lána nuair atá said ag bailiú páistí.
- Iarrtar ar thuismitheoirí siúl lena bpáistí ón mbóthar go dtí an clós.
- Iarrtar ar thuismitheoirí aird a thabhairt ar na fógraí atá sa chlós.

An Foirgneamh Nua agus Tógáil:

Tá an foirgneamh nua á thógáil 22-23. Beidh roinnt rudaí a gcuirfidh isteach ar an Sláinte agus Sábháilteacht ag baint leis an tógáil seo.

Dualgais an Phríomhoide (LP ma bhíonn an PO as láthair):

- Teagmháil rialta le Maor BAM faoi aon athruithe ar amanta teachta agus imeachta na ndaltaí.
- Aon fhadhb nó bhuairt a léiriú nó a rá le Gerry - an Maor de BAM.
- Sceidil na Seachadtaí a oibriú amach le BAM.
- Na tuismitheoirí a chur ar an eolas faoi na contúirtí a bhaineann leis an tógáil agus ará leo a bheith aireach agus iad ag tionlachann na bpaistí ar agus ón scoil, go h-áirithe má bhíonn said ag teacht nó ag imeacht laistigh de na gnath uaireanta scoile.
- Na Múinteoirí a chur ar an eolas faoi na h-athruithe a bhaineann leis an tógáil.
- Súil ghéar a choimead amach nach bhfuil aon rud ag tarlú ar suíomh na scoile a bhaineann leis an tógáil a gcuirfeadh aon duine den chomhphobal scoile i mbaol.
- Plean siúlóide chun na páirce a dhéanamh amach agus measúnú riosca a dhéanamh air.

Contúirtí agus na Céimeanna a Thógtar

- 1: Na leoraithe ag teacht agus ag imeacht ón suíomh.
 - a) Sceideal a dhéanamh amach le BAM. Ní bheidh aon leoraí ar an suíomh ó 8:30 go dtí 09:00 nó ó 1:20-1:40 nó ó 2:20 go dtí 2:40. Má bhíonn leath lá ann, beidh said ar an eolas.
 - b) An príomhoide ag maoirseacht ar maidin agus ag am dul abhaile ag faire le h-aghaidh aon rud a tharlódh trí thimpiste.
 - c) Na tuismitheoirí a chur ar an eolas faoin mbaol.
 - d) Beidh geata nua á oscailt acu i Mhí Meán Fomhair agus dúnfaidh siad an ceann in aice le geata na scoile.
2. Bealaí éalaithe na scoile a choimeád oscailte ar eagla go mbeadh tine ann.
 - a) Cinntiú nach bhfuil na sconsaí ag blocáil bealaí éalaithe na bpaistí/múinteoirí.
 - b) Na sceacha a ghearradh siar chun an bealach éalaithe a leathnú.
 - c) Aon bhuairt a rá le Gerry ó BAM.
 - d) Na múinteoirí a choimeád ar an eolas má bhíonn orainn bealach éalaithe a athrú.

3. Oibríthe ag teacht chun na scoile.

- a) Iad a choimeád amach ó na páistí agus na múinteoirí.
- b) Cinntiú nuair a bheidh na sean seomraí réamhdhéanta imithe go mbeidh siad ag obair ar thaobh BAM den sconsa.
- c) Súila choimead amach ar an obair go bhfuil se sábháilte agus nach bhfuil aon bhaol ann.

4. Siúlóid chun na Páirce.

- a) Beirt a bheith leis an Rang agus iad ag siúl chun na páirce agus ón bpáirc. Na paistí i líne singil nó péirí. Duine fásta amhain ag barr an líne agus duine eile ar chúl.
- b) Glaoch a chur ar an bpríomhoide/ rúnaí nó an LP má bhíonn aon fhadhb ann.
- c) Cinntiú nach bhfuil aon leoraithe nó baol ar bith i mbealach na bpáistí.

Turais Bus / Turais Scoile / Gníomhaíochtaí Seachtracha

- (a) Ní féidir ach busanna a bhfuil criosanna sábhála orthu a úsáid le haghaidh turais scoile.
- (b) Caithfidh na daltaí agus an fhoireann criosanna sábhála a úsáid.
- (c) Caithfidh an múinteoir / na múinteoirí a dhéanann maoirseacht ar an turas a chinntiú go ndéantar daltaí a thionlacan go sábháilte chuig an mbus agus uaidh agus go gcloíonn na daltaí leis riail an chrios sábhála.
- (d) Caithfidh an múinteoir a chinntiú nach dtarraingítear aird an tiománaí gan ghá.
- (e) Ní mór do mhúinteoirí maoirseacht a dhéanamh i gcónaí ar thurais scoile agus ar ghníomhaíochtaí seachtracha eile..
- (f) Ar lá oiliúna / cluiche tá daltaí fós faoi chúram na scoile go dtí go bhfilleann na daltaí agus ba chóir go ndéanfaí maoirseacht ceart orthú.
- (g) Nuair a ghlacann tuismitheoirí an fhreagracht as iompar a sholáthar, glacann siad freagracht as sábháilteacht na ndaltaí go dtí go gcuirtear ar ais iad faoi chúram na scoile nó chuig a dtuismitheoir / caomhnóir féin.

Caidreamh Foirne Dearfach

Aithníonn Bord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna go bhfuil sé de cheart ag gach fostaí ionad oibre a bheith aige/aici atá saor ó aon chineál ciaptha nó

bulaíochta agus tá sé tiomanta go hiomlán lena chinntiú go bhfuil gach fostaí in ann an ceart sin a theachtadh.

Tá freagracht ar gach fostaí lena chinntiú go bhfuil ionad oibre saor ó aon chineál ciaptha agus bulaíochta do gach fostaí eile agus a bheith ar an eolas faoin bpolasaí seo. Déantar gach iarracht le deacrachtaí a réiteach chomh luath agus is féidir agus laistigh de struchtúir na scoile.

Mar sin féin, tá sé tábhachtach na nithe seo a nótáil:

Na bunósanna imeachta ina n-eascraíonn deacrachtaí:

(a) *Aithin na deacrachtaí.*

(b) *Comhlíon próis chúí*

(c) *Coinnigh Taifid*

(d) *Leag amach spriocanna réalaíocha*

Bulaíocht & Gnéaschiapadh san Ionad Oibre

Polasaí chun na Dínite san Ionad Oibre

(a) Tá Bord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna tiomanta le comhoibriú le chéile agus ionad oibre a fhorbairt agus a chothú ina spreagtar, ina dtacaítear agus ina gcosnaítear cearta gach fostaí chun na dínite san ionad oibre.

(b) Ní ghlacfaidh Bord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna le haon chineál bulaíochta ná ciaptha laistigh den lucht oibre. Déanfar gach teagmhas maidir le bulaíocht agus nó ciapadh a thuairiscítear a imscrúdú go lánchúramach agus cuirfear polasaí an nós imeachta araíonachta i bhfeidhm go hiomlán más iomchuí agus de réir mar is gá.

(c) Tá an polasaí seo á chur i bhfeidhm go foirmeálta ar mhaithe le gach fostaí, chun timpeallacht cheart a chinntiú do gach ball foirne chun obair a dhéanamh le chéile, ach le go n-éireoidh leis tá comhoibriú agus tuiscint gach fostaí de dhíth.

(d) Ní ghlacfar leis na cineálacha ciaptha agus bulaíochta seo a leanas mar atá clúdaithe ag an Acht um Chomhionannas Fostaíochta 1998 agus ag an Acht um Stádas Comhionann 2000:

(i) *Tagairtí ciníocha*

(ii) *Drochíde ó bhéal*

(iii) *Tagairtí scríofa*

(iv) *Mí-úsáid chorpartha*

(v) *Gnéaschiapadh*

(vi) *Imeaglú*

Sainmhíniú i dtaobh:

(1) *Tagairtí Ciníocha*

Tagairtí maslacha nó gránna ar bith, a dhéantar maidir le dath, contae nó tír thionscnaimh nó cultúr / reiligiún duine.

(2) *Drochíde ó Bhéal*

Tagairtí maslacha, bagracha nó gránna ar bith a dhéantar do dhuine san ionad oibre, ina bhfuil an duine atá i gceist ag iarraidh a c(h)uid dualgas ionaid oibre a chomhlíonadh. Áit a bhfuil/ a neascraíonn fadhb ionaid oibre, ba chóir na gearáin a chur ar shúile an bhainistíocht.

(3) *Tagairtí Scríofa*

Graifítí, póstaer nó litríocht atá ar thaispeáint nó atá curtha timpeall san ionad oibre, ina bhféadfaí oibreoir eile a mhaslú san ionad oibre. Má sheoltar ríomhphoist ina bhfuil pictiúir nó tagairtí, a d'fhéadfadh oibreoir eile a mhaslú.

(4) *Mí-úsáid Chorpartha*

Áit a dtarlaíonn foréigean corpartha d'oibreoir eile nó a bhfuil bagairt ann. Áit a ndéantar damáiste nó a gcuirtear isteach ar shealúchas oibreora eile. Áit a gcuireann fostaí isteach ar ghléas nó ar pháosa trealaimh agus mar thoradh air cuirtear oibreoir eile i gcontúirt nó déantar díobháil dó.

(5) *Gnéaschiapadh*

Tagairtí gránna nó drochthagairtí maidir le cuma pearsanta, teagmháil fhisiceach ná ionsaí ó bhéal gan iarraidh, aire gan iarraidh agus nach bhfuil de

dhíth. Tagairtí agus focail de chineál gnéasach nó leatromach. Éilimh d'fhabhair ghnéasacha. Ríomhphoist ina bhfuil pictiúir nó tagairtí den chineál gnéasach a d'fhéadfadh oibreoir eile a mhaslú. Má chuirtear pictiúir de chineál gnéasach ar taispeáint, d'fhéadfaí oibreoir eile a mhaslú.

(6) Imeaglú

Iompraíocht bhagrach chuig oibreoir eile, trí bhagairtí intuigthe d'fhoréigean pearsanta, damáiste ar shealúchas, sonraí pearsanta a thabhairt d'oibreoirí eile. D'fhéadfadh imeaglú a bheith i bhfoirm fabhar gnéasacha, airgead nó sealúchas pearsanta a éileamh, nó obair daoine eile a dhéanamh.

Ní liosta uileghabhálach é an liosta thuas agus féadfaidh bulaíocht agus ciapadh a bheith i bhfoirmeacha eile ar nós, forrántacht, uiríslíú, bonn á bhaint, cinseal/mí-úsáid cumhachta, caitheamh go héagsúil/go neamhfhabhrach agus eisiamh nó aonrú. Cé gur chóir teagmhais ar leith d'iompraíocht ionsaitheach aonarach a cháineadh, ní féidir iad a thuairisciú mar bhulaíocht. I dtimpeallacht an ionaid oibre féadfaidh coinbhleachtaí agus deacrachtaí idirphearsanta a bheith ann.

Is deacrachtaí caidrimh thionsclaíoch dlisteanacha iad líon mór díobh seo, agus ba chóir déileáil leo trí na bealaí caidrimh thionsclaíoch cuí. Ní féidir ach iompraíocht ionsaitheach atá córasach agus leanúnach a shonrú mar bhulaíocht. Mar thoradh ar chiapadh agus bulaíocht féadfaidh méideanna éagsúla iarmhairtí a bheith ann don duine a bhfuil an gnéaschiapadh agus bulaíocht á dhéanamh air/uirthi. Féadfaidh iarmhairtí éagsúla a bheith ann ag brath ar cé chomh dian agus atá sé, an méid ama atá i gceist agus ar lamháltas an duine aonair don chineál ciaptha & bulaíochta.

Iarmhairtí Ciaptha & Bulaíochta:

- (a) Saoire bhreiteachta mhéadaithe
- (b) Am saor / neamhláithreachas
- (c) Droch-obair
- (d) Amadóireacht Bhocht
- (e) Argóinteach
- (f) Dúlagar

(g) Fadhbanna a bhaineann le halcól

(h) Féinmharú

Nós imeachta gearán:

Má airíonn fostaí ar bith go bhfuil gnéaschiapadh á dhéanamh nó bulaíocht á déanamh air nó uirthi ba chóir dó/di iarraidh ar dhéantóir na coire é a stopadh.

Sa chás nach n-éiríonn leis an gcineál gnímh seo, féadfaidh an fostaí tuairisciú chuig duine ar bith de na daoine seo a leanas: An Príomhoide, ionadaí foirne Chumann Múinteoirí Éireann nó múinteoir/ball de Bhord Bainistíochta Ghaelscoil Chnoc Liamhna.

Déanfar iarracht an cheist a réiteach go neamhfhoirmeálta, más cuí sin. Mura féidir an cheist a réiteach go neamhfhoirmeálta, feidhmeofar nós imeachta gearán foirmeálta ina mbeidh na céimeanna seo a leanas:

1. Ba chóir go gcuirfeadh an gearánaí tuairisc scríofa chuig an mBord Bainistíochta nó duine údaraithe a bhfuil an gearán á dhéanamh dó/di agus atá sínithe ag an ngearánaí.
2. Déanfaidh beirt atá ainmnithe ag an mBord Bainistíochta an gearán a imscrúdú leis an méid is lú moille. Beidh duine amháin díobh mar an gcéanna ó thaobh inscne de leis an ngearánaí agus le déantóir líomhanta na coire.
3. Féadfaidh an dá pháirtí a bheith faoi thionlacan nó féadfaidh ionadaíocht a bheith ag an dá pháirtí ag gach agallamh/cruinniú a eagraítear, agus déanfar taifead orthu seo.

Nós Imeachta Araíonachta Fostaí:

Sa chás go bhfuil bunús ann le gearán, déanfar cinneadh maidir leis an ngníomh a dhéanfar ag brath ar an méid agus ar an gcineál bulaíochta nó gnéaschiaptha atá i gceist. Cuirfidh an Bord Bainistíochta an nós imeachta araíonachta i bhfeidhm de réir mar is gá agus mar is cuí agus de réir an Chóid Chleachtais i sceideal an Achta um Chaidreamh Tionscail 1990 agus athbhreithnithe a rinneadh air dá éis, agus de réir na dtreoirlínte atá eisithe ag an Roinn Oideachais.

Féadfaidh go mbeidh rabhadh ó bhéal, rabhadh i scríbhinn, curtha ar fionraí ó dhualgais áirithe le pá nó gan phá, curtha ar fionraí ó gach dualgas le pá nó gan

phá nó dífhostú a bheith i gceist leis an ngníomh araíonachta. Sa chás go bhfuil fostaí mar íospartach toisc go ndearnadh sé gné ar bith den nós imeachta gearán a agairt nó go raibh sé rannpháirteach ann, lena n-áirítear ag gníomhú mar fhinné d'fhostaí eile, lena leithéid iompraíochta beidh gníomh araíonachta i gceist.

Ní dhéanfar taifead ar bith d'aon ghearán a chlárú ar chomhad fostaí ach amháin má dhéantar an nós imeachta foirmeálta atá leagtha amach thuas a agairt. Tá sé mar pholasaí ag an scoil go ndéileálar le cúrsaí gnéaschiaptha laistigh den scoil. Ach, ní chuireann aon ghné den pholasaí isteach ar na cearta dlíthiúla aonair atá ag fostaí ar bith cás a thógáil leis an ngearán taobh amuigh den scoil.

Polasaí maidir le Fostaithe atá ag Iompar Clainne

Cuirfidh an Bord Bainistíochta na rialacháin um fhostaithe atá ag iompar clainne 2000 i bhfeidhm de réir mar is gá.

Faoi na rialacháin seo beidh na nithe seo a leanas i bhfeidhm:

- (a) Gur chuir an fostaí nó a dochtúir an Bord Bainistíochta ar an eolas maidir lena toircheas.
- (b) Déanfaidh an Bord Bainistíochta measúnú riosca ar nósanna imeachta oibre an fhostaí.
- (c) Más iomchuí go n-athróidh an Bord Bainistíochta na coinníollacha oibre agus / nó na huairéanta oibre, le guaiseacha nó rioscaí a íoslaghdú don fhostaí, don leanbh sa bhroinn nó don mháthair atá ag beathú linbh.
- (d) Más iomchuí déanfaidh an Bord Bainistíochta monatóireacht ar an gcoinníoll oibre thar tréimhse an toirchis, díreach i ndiaidh an toirchis agus nuair atá an fostaí ag beathú linbh, lena n-áirítear na gnéithe seo a leanas:

1. Tinneas Maidine

2. Tinneas Droma

3. Féitheacha Borrtha

4. Cuairteanna go minic chuig an leithreas

5. Méadú sa chorp

6. Tuirse

7.Cothromaíocht

8.Compord

9.Deaslámhacht

10.Aclaíocht

11.Luas Gluaiseachta

12.Sroicheadh

Contúirtí Aireithe agus na Céimeanna a Thógtar

1. Urláir fliucha lasmuigh de na seomraí
 - Mataí troma curtha ar fáil.
2. Urlár fliuch sa halla
 - Mataí troma curtha ar fáil.
 - Ní thógtar na páistí isteach sa halla maidin fhliuch nuair atá damhsa ar siúl.
3. Brat urláir caite (mór)
 - Deisítear an brat
 - Má leanann an fhabhb athraítear an brat
4. Doirteadh uisce ar urláir
 - Urláir a thriomú agus comharthaí urláir fliuch a chur ann.
 - Oibríonn sé go maith fhad is go gcuirtear an Príomhoide ar an eolas.
5. Ráillí sa chlós
 - Comharthaí ar na ráillí faoi chosc ar dhreapadh.
 - Oibríonn sé go maith fhad is go gcuireann an fhoireann ar fad an riail i bhfeidhm
6. Sreanga fada
 - Curtha as bealach na bpáistí agus na foirne. Greamaithe le téip ar an urlár nuair is gá.
7. Lannaitheoir (contúirt mhór)
 - Ní úsáidtear é sa seomra ranga nuair atá na páistí ann. Úsáidtear é sa seomra foirne nó san oifig.
 - Oibríonn sé go maith fhad is go gcloíeann gach duine leis.
8. Guillotine (contúirt mhór)
 - Ní úsáidtear é sa seomra ranga nuair atá na páistí ann.
 - Oibríonn sé go maith fhad is go gcloíeann gach duine leis.

9. An clár fuses (contúirt mheasartha)

- Tá sé thuas ard agus clúdach air.
- Ag obair go maith.

10. Contúirt ó thine (contúirt mhór)

- Druil thine gach téarma.
- Seirbhís rialta déanta ar an alarm tine.
- Gach plocóid tarraingthe amach sa seomra foirne agus i ngach seomra ranga. Tá gach múinteoir freagrach as a s(h)eomra ranga féin. Tá an Príomhoide/Rúnaí freagrach as an oifig. Tá gach ball foirne freagrach as an seomra foirne.
- Ríomhairí agus fearas leictreach múchta.
- Na doirse éalaithe saor ó aon bhac.
- Traenáil uair sa bhliain don fhoireann faoi chonas na gléasanna múchta tine a úsáid.

11. Cítil leictreacha (contúirt mhór)

1. Fógraí sa seomra foirne agus sa halla faoi phlocóidí a tharraingt amach ag deireadh gach lae.

12. An bothán áit ar féidir an córas teasa agus na pumpaí faoin talamh a mhúchadh.

- An bothán dúnta an t-am ar fad. Faigheann páistí fearas corpoideachais as faoi stiúir an mhúinteora.

13. Dréimrí

- Bíonn beirt i láthair i gcónaí nuair atá dréimire in úsáid.
- Níl cead ag aon pháiste dréimire a úsáid.
- Dréimírí curtha sa stór go cúramach.

14. Clós/Rampaí sleamhain sa gheimhreadh

- Gaineamh le caitheamh sa chlós sula dtagann na páistí ar scoil.
- Cosán le glanadh sa chlós do na páistí
- Tuismitheoirí ag siúl lena bpáistí go dtí an rang.

15. Gloine briste sa chlós

- Níl cead buidéil ghloine a thógáil ar scoil.
- Tógtar gloine briste den chlós laithreach. Is cóir an Príomhoide a chur ar an eolas láithreach má tá gloine briste sa chlós.

16. Contúirt ó fhearas spóirt

- Níl cead ag na daltaí fearas trom spóirt a iompar.

- Déanann an Príomhoide Tanáisteach cinnte de go bhfuil an fearas spóirt á stóráil go sábháilte.

17.Fearas nó troscán atá lochtach

- Déantar seiceáil rialta le cinntiú go bhfuil gach fearas agus troscán sábháilte.

18.Tógáil fearais atá trom

- Ní thógann/bhogann páistí ná múinteoirí aon fhearas atá trom.

19.Poill nó scoilteanna sa tarmac sa chlós

- Déantar iad a dheisiú láithreach. Déantar an clós a sheiceáil go rialta.

20.Na céimeanna timpeall na scoile

- Tá márcáil bhuí ar na céimeanna.
- Tá raillí ar na céimeanna.
- Ní théann aon pháistí suas céimeanna gan cead.

21.Díon agus píobáin lochtacha. Go leor fadhbanna de bharr seomraí réamhdhéanta atá ag dul in aois.

- Déantar seiceáil rialta agus deisítear aon locht láithreach.

22.Easpa soilse nó soilse lochtacha lasmuigh

- Déanann an leictreoir na soilse a sheiceáil go míosúil.

23.Contúirt ó lucha agus francaigh sa pháirc timpeall orainn

- Déanann Pestguard scrúdú rialta timpeall na scoile. Cuireann an Príomhoide fios orthu má tá rian ar bith de lucha nó francaigh timpeall.

24.Seangáin, go speisialta sa seomra foirne

- Glantar an seomra foirne gach lá.
- Ní fhágtar aon bhia sna seomraí ranga tar éis scoile agus ní fhágtar aon bhia ar an mbord sa seomra foirne.

25.An bruscar

- Cuireann na glantóirí an bruscar sa bhosca bruscair tar éis scoile gach lá. Bailítear é ón scoil uair sa choicís nó níos minice nuair is gá.

26.Páistí ag rith sa chlós/timpeall na scoile

- Níl cead a bheith ag rith sa chlós ró-thapaidh nó go fiain am ar bith. Cuireann an múinteoir atá ar dualgas sa chlós an riail i bhfeidhm. Tugann gach múinteoir ranga a rang amach agus isteach ón gclós.

27. Iarratais ó thuismitheoirí glacadh le páistí atá foréigineach le páistí nó le múinteoirí i scoileanna eile. (Ní bhfuarthas aon iarratas mar seo go fóill)
- Ní ghlacfar leo gan cúrsaí sábháilteachta a sheiceáil agus comhairle a fháil.
28. Páistí á mbailiú go luath ón scoil.
- Caithfidh an múinteoir ranga nóta sínithe ag an thuismitheoir a fháil roimh ré.
29. Múinteoirí ag páirceáil sa chlós. (Is deacracht dúinn é carranna a bheith sa chlós.)
- Níl cead aon charr a thabhairt isteach sa chlós tar éis 8.30a.m. go dtí go mbeidh na páistí ar fad imithe ó shuíomh na scoile.
30. Uisce/deochanna te
- Níl cead ag páistí bia te a thabhairt ar scoil agus níl cead ag aon pháiste uisce te a iompar timpeall.
31. Fearas clos-amhairc atá lochtach
- Déantar scrúdú rialta ar an bhfearas.
32. Timpistí sa chlós
- Tá traenáil faighte ag tríúr chuntóir riachtanais speisialta sa chéad-chabhair.
33. Trácht lasmuigh ag tús agus ag deireadh gach lae.
- Tá maor tráchta, línte buí agus cónta lasmuigh ar maidin agus ag am dul abhaile.
 - Ní thugann gach clann aird ar na rialacha. Lorgáítear cabhair na ngardaí nuair is gá.
34. Cuairteoirí a thagann gan choinne isteach sa chlós.
- An príomh gheata dúnta i rith an lae.
 - Soilse lasmuigh
35. Daoine a thagann isteach gan cead nuair atá an scoil dúnta.
- Soilse lasmuigh.
 - Alarm ar an scoil agus comhlacht slándála Securitas ag tabhairt aire don scoil.
36. Páistí ag bogadh timpeall na scoile lasmuigh den fhoirgneamh.
- Caitheann na páistí cóta lá fuar agus lá fliuch.
 - Téann na páistí i gcónaí i mbeirteanna.

- Ní théann páistí a bhfuil an claonadh iontu an clós a fhágáil timpeall na scoile gan múinteoir nó cuntóir riachtanais speisialta a bheith leo.

37.Ceimicí

- Coimeádtar toner agus ábhar glantóireachta faoi ghlas sna seomraí stórais.

Athbreithniú le déanamh ar an 15/09/23